

Suvestinė redakcija nuo 2023-04-01

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2007, Nr. [29-1062](#), i. k. 1072330ISAK0003D-98

Nauja redakcija nuo 2023-04-01:

Nr. [3D-199](#), 2023-03-31, paskelbta TAR 2023-03-31, i. k. 2023-06098

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL BULVIŲ RUDOJO PUVINIO FITOSANITARINĖS KONTROLĖS IR FITOSANITARIJOS PRIEMONIŲ TAIKymo TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2007 m. vasario 28 d. Nr. 3D-98
Vilnius

Vadovaudamasis 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/2031 dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 ir (ES) Nr. 1143 ir panaikinamos Tarybos direktyvos 69/464/EEB, 74/647/EEB, 93/85/EEB, 98/85/EEB, 2000/29/EB, 2006/91/EB ir 2007/33/EB, su visais pakeitimais, 2022 m. liepos 11 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2022/1193, kuriuo nustatomos *Ralstonia solanacearum* (Smith 1896) Yabuuchi *et al.* 1996 emend. Safni *et al.* 2014 išnaikinimo ir plitimo prevencijos priemonės, su visais pakeitimais (toliau – reglamentas Nr. 2022/1193), ir Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatymo 4 straipsnio 3 dalies 4 punktu,

tvirtinu Bulvių rudojo puvinio fitosanitarinės kontrolės ir fitosanitarijos priemonių taikymo tvarkos aprašą (pridedama).

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRĖ

KAZIMIRA DANUTĖ PRUNSKIENĖ

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2007 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. 3D-98
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2023 m. kovo 31 d. įsakymo Nr. 3D-199
redakcija)

**BULVIŲ RUDOJO PUVINIO FITOSANITARINĖS KONTROLĖS IR FITOSANITARIJOS
PRIEMONIŲ TAIKYMO TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Bulvių rudojo puvinio fitosanitarinės kontrolės ir fitosanitarijos priemonių taikymo tvarkos apraše (toliau – Tvarkos aprašas) nurodoma vykdyti sistemingą oficialią *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi *et al* bulvių rudojo puvinio sukėlėjo fitosanitarinę kontrolę, siekiant ją aptikti, o aptikus taikyti fitosanitarijos priemones bei užkirsti kelią jo plitimui Europos Sąjungoje. Fitosanitarijos priemonės taikomos nurodytiems *Solanum tuberosum* L. rūšies augalams, išskyrus sėklas (toliau – bulvės), ir *Solanum lycopersicum* L. Karsten ex Farw rūšies augalams, išskyrus jų vaisius ir sėklas (toliau – pomidorai).

2. Tvarkos apraše numatytą fitosanitarinę kontrolę atlieka ir fitosanitarijos priemonės nustato bei jų vykdymą kontroliuoja bei bulves auginančių ūkio subjektų veiklos priežiūrą atlieka Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Tarnyba).

3. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **Bulvių partija** – visi viename kontrolinio žemės sklypo lauke išaugintų vienos veislės bulvių stiebagumbiai.

3.2. **Bulvių siunta** – augintojo ar pakuotojo paruošta (-os) tiekti rinkai bulvių partija (-os) ar jos dalis (-ys).

3.3. **Bulvinių šeimos augalai šeimininkai** – kaip apibrėžta reglamento (ES) 2022/1193 2 straipsnio 3 dalyje.

3.4. **Gamybos vieta** – asmens ar įmonės valdomi laukai, gamybos ir realizacijos patalpos, technika, sandėliai ir kitos priemonės.

3.5. **Maistinės bulvės** – maistui, pašarui ar perdirbti naudojami bulvių stiebagumbiai (toliau – bulvių stiebagumbiai).

3.6. **Nurodyti augalai** – kaip apibrėžta reglamento (ES) 2022/1193 2 straipsnio 2 dalyje.

3.7. **Nurodyti augalai savaiminukai** – kaip apibrėžta reglamento (ES) 2022/1193 2 straipsnio 4 dalyje.

3.8. **Nurodytas kenkėjas** – kaip apibrėžta reglamento (ES) 2022/1193 2 straipsnio 1 dalyje.

3.9. **Ūkio bulvių sėkla** – ūkyje iš maistinių bulvių derliaus atrinkti bulvių stiebagumbiai, skirti derliui išauginti tame pačiame ūkyje (gamybos vietoje).

3.10. Kitos Tvarkos apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip apibrėžtos 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/2031 dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 ir (ES) Nr. 1143/2014 ir panaikinamos Tarybos direktyvos 69/464/EEB, 74/647/EEB, 93/85/EEB, 98/57/EB, 2000/29/EB, 2006/91/EB ir 2007/33/EB, su visais pakeitimais, 2022 m. liepos 11 d. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2022/1193, kuriuo nustatomos *Ralstonia solanacearum* (Smith 1896) Yabuuchi *et al.* 1996 emend. Safni *et al.* 2014 išnaikinimo ir plitimo prevencijos priemonės, su visais pakeitimais, ir Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatyme.

II SKYRIUS

FITOSANITARINIS PATIKRINIMAS IR FITOSANITARINĖ STEBĖSENA

4. Tarnyba atlieka:

4.1. sėklinių, maistinių bulvių ir ūkio bulvių sėklos stiebagumbių fitosanitarinius patikrinimus ir (arba) fitosanitarinę stebėseną;

4.2. esant įtarimui dėl nurodyto kenkėjo buvimo arba nurodytų kenkėjų latentinei (ramybės) arba besimptomei fazei nustatyti, ima bulvių stiebagumbių mėginius laboratoriniams tyrimams;

4.3. kiekvienais metais patikrina ne mažiau kaip 25 proc. registruotų Lietuvos Respublikos fitosanitariniame registre maistinių bulvių augintojų gamybos vietas ir paima bulvių stiebagumbių mėginius laboratoriniams tyrimams iš viso gamybos vietoje užauginto bulvių kiekio;

4.4. kiekvienais metais patikrina visas registruotų Lietuvos Respublikos fitosanitariniame registre sėklinių bulvių augintojų ir augintojų, kurie toje pačioje gamybos vietoje augina sėklines bulves, skirtas sertifikuoti, bei maistines bulves, gamybos vietas (augančių bulvių pasėliai ir stiebagumbiai apžiūrimi vizualiai ir iš viso užauginto sėklinių ir maistinių bulvių derliaus paimami mėginiai laboratoriniams tyrimams);

4.5. neregistruotų Lietuvos Respublikos fitosanitariniame registre maistinių bulvių augintojų gamybos vietas yra tikrinamos ir bulvių stiebagumbių mėginiai laboratoriniams tyrimams imami nustačius, kai Paraiškų priėmimo informacinėje sistemoje deklaruotas 1 arba daugiau hektarų bulvių pasėlio plotas, vykdant nurodyto kenkėjo išplitimo atsekamumą arba pačio maistinių bulvių augintojo prašymu.

5. Tarnyba bulvių augintojų gamybos vietoje:

5.1. ima sėklinių ir (arba) maistinių bulvių stiebagumbių mėginius laboratoriniams tyrimams iš sandėlio po derliaus nuėmimo;

5.2. ima bulvių stiebagumbių mėginius laboratoriniams tyrimams iš lauko kuo vėliau, jau nudžiūvus bulvienojams;

5.3. vizualiai vertina bulvių pasėlius ir (arba) bulvių stiebagumbius tada, kai tenkinamos visos šios sąlygos:

5.3.1. pasodintos sertifikuotos sėklinės bulvės, skirtos išauginti maistines bulves;

5.3.2. po derliaus nuėmimo bulvės nėra sandėliuojamos, o vežamos galutiniam vartotojui be perkrovimo ir be perpakavimo arba tiesiogiai pristatant į perdirbimo įmonę;

5.3.3. gamybos vieta nėra nurodyto kenkėjo židinis.

6. Tarnyba bulvių augintojų gamybos vietose atlieka fitosanitarinę stebėseną pagal Tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtintą stebėsenos planą.

7. Tarnyba atlieka skystų atliekų tyrimus, kurie atsiranda pramoninio perdirbimo ir (arba) pakavimo metu, kai paviršiniai vandenys naudojami bulvių ir pomidorų laistymui arba purškimui, bei prireikus atlieka tyrimus kitose medžiagose (pvz., auginimo terpėje, dirvožemyje, kietose atliekose) siekdama aptikti nurodytą kenkėją.

8. Bulvių stiebagumbių vizuali apžiūra ir bulvių stiebagumbių mėginių ėmimas atliekami pagal Tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtintą metodiką.

9. Paėmus bulvių stiebagumbių mėginį laboratoriniams tyrimams iš gamybos vietų, partijų ar siuntų, bulvių stiebagumbių tiekimas rinkai ir (arba) pervežimas į kitą saugojimo vietą, kol negauti tyrimo rezultatai, yra galimas tik gavus Tarnybos leidimą.

10. Tiriant pomidorus vegetacijos metu vizualus patikrinimas atliekamas tinkamu laiku persodinti skirtų augalų auginimo vietoje.

11. Tarnyba atlieka kitų bulvinių šeimos augalų šeimininkų oficialius tyrimus pagal Tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtintą metodiką.

III SKYRIUS FITOSANITARIJOS PRIEMONĖS

12. Kol bus patvirtintas arba paneigtas įtariamas užkrėtimas nurodytu kenkėju, kai nustatomi vizualiniai ligos simptomai, arba teigiami rezultatai atlikus pirmąjį laboratorinių tyrimų dėl nurodyto kenkėjo nustatymo etapą, Tarnyba turi:

12.1. uždrausti visų nurodytų augalų partijų ar siuntų, iš kurių buvo paimti mėginiai, gabenimą, tiekimą rinkai, išskyrus atvejus, kai tas gabenimas yra suderintas su Tarnyba;

12.2. atlikti tikrinimus bei prireikus laboratorinius tyrimus, siekdama nustatyti pirminį užkrėtimo šaltinį;

12.3. pagal įtariamo užkrėtimo pavojingumo lygį kontroliuoti visų kitų bulvių stiebagumbių arba augalų, esančių patalpose arba šalia patalpų, kur buvo įtariamas nurodyto kenkėjo paplitimas, judėjimą;

12.4. uždrausti naudoti paviršinį vandenį bulvių pasėliams, pomidorams ir kitiems nurodyto kenkėjo bulvinių šeimos augalams šeiminingams laistyti arba purkšti, išskyrus atvejus, kai leidžiama naudoti paviršinį vandenį pomidorams ir kitiems auginamiems šiltnamiuose bulvinių šeimos augalams šeiminingams su sąlyga, kad vanduo dezinfekuojamas atitinkamais Tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtintais metodais;

12.5. įvertinus pavojingumo lygį, gali būti taikomos kitos su Europos Komisija suderintos apsaugos priemonės.

13. Nurodyto kenkėjo buvimui patvirtinti arba paneigti Tarnyba privalo atlikti laboratorinį tyrimą pagal Tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtintus metodus bei tinkamai laikyti panaudotą medžiagą.

14. Nustačius bulvių stiebagumbio mėginyje nurodytą kenkėją, užkrėstais laikomi:

14.1. bulvių stiebagumbių arba augalų partija, kurios mėginyje nustatytas nurodytas kenkėjas;

14.2. pasėlių plotas (-ai), kuriuose nurodytų augalų partija, kurios mėginyje nustatytas nurodytas kenkėjas, augo;

14.3. žemės ūkio technika ir transporto priemonės, kurios naudotos nurodytu kenkėju užkrėstų nurodytų augalų partijos priežiūrai ir (arba) vežimui;

14.4. patalpos, kuriose buvo tvarkoma ir (arba) laikoma nurodytu kenkėju užkrėstų nurodytų augalų partija;

14.5. kiti objektai, įskaitant bulvių stiebagumbių rūšiavimo įrenginius ir pakavimo ir (arba) perpakavimo medžiagas, turėjusius tiesioginį kontaktą su nurodytų augalų partija, kurios mėginyje nustatytas nurodytas kenkėjas.

15. Iš bulvių partijos ir (arba) siuntos, pripažintos užkrėstu nurodytu kenkėju, pakartotiniai mėginiai laboratoriniams tyrimams neimami.

16. Tarnyba užtikrina, kad pagal Tvarkos aprašo 14 punktą nustatčius, jog nurodyti augalai yra laikomi užkrėstais, pagal Tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtintus metodus būtų atliekama:

16.1. tos pačios kilmės bulvių, kurios per klonus yra susijusios su užkrėstomis bulvėmis, tyrimai. Pagal rizikos laipsnį patikrinama tiek nurodytų augalų, kiek reikia pirminiam infekcijos šaltiniui ir galimam užkrėtimo mastui nustatyti. Jei šiuo patikrinimu yra nustatomas užkrėtimas, taip pat turi būti įvertintas ir jo mastas, išplitimas, paženklinama užkrėsta teritorija;

16.2. fitosanitarinis patikrinimas auginimo vietose:

16.2.1. kuriose yra arba buvo auginami bulvių stiebagumbiai, per klonus susijusios su nurodytu kenkėju užkrėstais bulvių stiebagumbiais;

16.2.2. kuriose yra arba buvo auginami pomidorai, kilę iš tų pačių šaltinių, kaip ir nurodytu kenkėju užkrėsti pomidorai;

16.2.3. kuriose yra arba buvo auginamos bulvės ar pomidorai, kurie buvo oficialiai kontroliuojami, įtarus nurodyto kenkėjo buvimą;

16.2.4. kuriose yra arba buvo auginamos bulvės, per klonus susijusios su bulvėmis, augusiomis produkcijos vietose, kuriose, kaip patvirtinta, aptiktas nurodytas kenkėjas;

16.2.5. kuriose yra auginamos bulvės ir pomidorai, esantys užkrėstų auginimo vietų kaimynystėje, įskaitant ir tokias šių produktų auginimo vietas, kurios tiesiogiai ar per bendrą tiekėją tarpusavyje dalijasi gamybos įranga ir (arba) kitomis priemonėmis;

16.2.6. kuriose laistymui ir purškimui naudojami paviršiniai vandenys, gaunami iš tokių šaltinių, kurie buvo patvirtinti arba yra įtariami esantys užkrėsti nurodytu kenkėju;

16.2.7. kuriose laistymui ir purškimui naudojami paviršiniai vandenys yra imami iš šaltinio, kuriuo taip pat naudojasi ir kitos gamybos vietos, patvirtintos arba įtariamąs nurodyto kenkėjo užkrėtimu;

16.2.8. kuriose yra arba buvo patvinę paviršiniai vandenys, įtariami arba patvirtinti esą užkrėsti nurodytu kenkėju;

16.2.9. laistymui arba purškimui naudojamų paviršinių vandenų, kurie buvo užtvindę nurodytu kenkėju užkrėstą pasėlį (-ius) ir (arba) auginimo vietą (-as), patikrinimas.

17. Tarnyba pripažįsta galimai užkrėstais laikomas bulves ar pomidorus, kurie prieš ir po derliaus nuėmimo ir (arba) gamybos metu turėjo sąlytį su Tvarkos aprašo 14 punkte nurodytais užkrėstais objektais, laistymo ir (arba) purškimo metu arba per klonus susijusius bulves ir pomidorus. Taip pat galimai užkrėstais objektais laikoma:

17.1. bulvių ir pomidorų gamybos vieta (-os), susijusi (-ios) su bulvėmis ir pomidorais, kurie pripažinti užkrėsti pagal Tvarkos aprašo 14 punktą, įskaitant ir tas gamybos vietas, kurios tiesiogiai ar per bendrą tiekėją dalijasi gamybos įrenginiais ir (arba) kitomis priemonėmis;

17.2. bulvės ir pomidorai, išauginti ir (arba) laikyti gamybos vietoje (-ose), nurodytoje (-se) Tvarkos aprašo 17.1 papunktyje, tuo metu, kai buvo aptiktas užkrėtimas nurodytu kenkėju;

17.3. patalpos, į kurias patenka bulvės ir pomidorai iš pirmiau paminėtų gamybos vietų;

17.4. mechanizmai, transporto priemonės, konteineriai, talpos ar jų dalys ir visi kiti objektai, įskaitant pakavimo ir (arba) perpakavimo medžiagą, kurie galėjo turėti sąlytį su pripažintais užkrėstais Tvarkos aprašo 14 punkte nurodytais objektais;

17.5. bet kuri sandėliuojama augalinė medžiaga, kuri lietsi su bet kuriais įrenginiais ir (arba) objektais, išvardytais Tvarkos aprašo 17.4 papunktyje, prieš juos išvalant ir dezinfekuojant;

17.6. bulvės ir pomidorai, kurie atlikus tyrimus pagal Tvarkos aprašo 16 punktą, skirtą nustatyti užkrėtimo laipsnį ir pirminį šaltinį arba atliekant bandymus, tiriant tuos nurodytus augalus,

kurie yra susiję seserinio ar motininio klonavimo požiūriu, ir tiriant tuos pomidorus, kurie kilę iš tų pačių šaltinių, kaip ir šio Tvarkos aprašo 14 punkte nurodyti objektai, pripažinti užkrėsti ir (arba) kurie galėjo būti užkrėsti per kloninį ryšį, ir kurie, kaip buvo nustatyta, neužkrėsti nurodytu kenkėju, tačiau užkrėtimo galimybė dėl kloninio ryšio yra didelė;

17.7. gamybos vieta (-tos), kurioje (-se) buvo šio Tvarkos aprašo 17.6 papunktyje nurodyti objektai;

17.8. gamybos vieta (-tos), kurioje (-se) naudojamas laistymas ir (arba) purškimas vandeniu, yra užkrėsta nurodytu kenkėju;

17.9. bulvės ir pomidorai, išauginti pasėliuose, kurie buvo užtvindyti paviršiniais vandenimis, kurie, kaip patvirtinta atlikus laboratorinius tyrimus, yra užkrėsti nurodytu kenkėju.

18. Tarnyba, atsižvelgdama į Tvarkos aprašo 14 ir 17 punktų nuostatas ir išnagrinėjusi apklausos būdu ir (arba) organizuotų neplaninių patikrinimų metu surinktą informaciją apie užkrėstais laikomus ir galimai užkrėstais laikomus objektus, nustato demarkacinę zoną, nurodydama:

18.1. užkrėstą zoną:

18.1.1. užkrėstais laikomus objektus;

18.1.2. galimai užkrėstais laikomus objektus;

18.2. buferinę zoną (-as), kurią (-ias) sudaro gamybos vieta (-os), kurioje (-se) auginamos ir (arba) tvarkomos bulvės, ir kuri (-ios) ribojasi su gamybos vieta (-omis), kurioje (-se) nustatytas nurodytas kenkėjas;

18.3. tos pačios kilmės sėklines bulves;

18.4. gamybos vietą (-as), kurioje (-se) bulvės ar pomidorai laistomi ir (arba) purškiami paviršiniais vandenimis tada, kai gresia ir (arba) grėsė pavojus, kad paviršiniai vandenys gali nutekėti iš gamybos vietos (-ų), kuri (-ios) yra pripažinta (-os) užkrėsta (-os) nurodytu kenkėju ir (arba) ji buvo užtvindyta.

19. Patvirtinus nurodyto kenkėjo buvimą pasėliuose, kuriuose auga kiti bulvinių šeimos augalai šeiminkai, ir nustatčius, kad kyla grėsmė pomidorų ir bulvių auginimui, Tarnyba privalo:

19.1. atlikti visų per klonus susijusių sėklinių bulvių tyrimus;

19.2. pripažinti užkrėstais bulves ir pomidorus, iš kurių buvo paimtas mėginys laboratoriniams tyrimams, ir galimai užkrėstus nurodytu kenkėju bulvių stiebagumbius, kurie turėjo sąlytį su užkrėstomis bulvėmis prieš nuimant derlių;

19.3. nustatyti pirminį užkrėtimo šaltinį ir demarkacinę zoną pagal Tvarkos aprašo 16 punkto reikalavimus.

20. Patvirtinus nurodyto kenkėjo buvimą paviršiniame vandenyje, skystosiose atliekose, išleidžiamose iš pramoninių perdirbimo ir (arba) pakavimo patalpų, kuriose laikomi ir (arba)

tvarkomi bulvės ir pomidorai ir (arba) kiti bulvinių šeimos augalai šeimininkai, ir nustatčius, kad dėl drėkinimo, purškimo ir (arba) užliejimo paviršiniu vandeniu kyla grėsmė bulvių ar pomidorų auginimui, Tarnyba imasi šių priemonių:

20.1. paima ir atlieka paviršinių vandenų ir kitų bulvinių šeimos augalų šeimininkų, jei tokių yra, mėginių laboratorinius tyrimus, įskaitant tyrimus, atliekamus tam tikru nustatytu metu, siekdama nustatyti užkrėtimo nurodytu kenkėju mastą;

20.2. pripažįsta užkrėstais nurodytu kenkėju paviršinius vandenis, iš kurių buvo paimtas mėginys (-iai) laboratoriniam tyrimui, vadovaudamasi Tvarkos aprašo 20.1 papunkčio nuostatomis;

20.3. nustato galimą užkrėtimą nurodytais kenkėjais ir demarkacinę zoną, atsižvelgdama į Tvarkos aprašo 20.2 papunkčio nuostatas ir (arba) į galimą užkrėtimą nurodytais kenkėjais pagal Tvarkos aprašo 17 punkto nuostatas, taip pat nustato:

20.3.1. gamybos vietą (-tas), kurioje (-se) nurodyti augalai yra užkrėstų paviršinių vandenų kaimynystėje ir (arba) kuriai (-ioms) gresia pavojus būti užtvindytai (-oms) šiuo vandeniu;

20.3.2. bet kokią pavienį vandens telkinį (vandenvietes), kaip nors susijusį su pripažintais užkrėstais paviršiniais vandenimis;

20.3.3. vandens telkinius (vandenvietes), susisiekančius su laikomu užkrėstu paviršiniu vandeniu, atsižvelgdama į:

20.3.3.1. užkrėsto vandens srauto kryptį ir greitį;

20.3.3.2. kitų bulvinių šeimos augalų šeimininkų buvimą.

21. Patvirtinus nurodytą kenkėją, Tarnyba nedelsdama turi pranešti Europos Komisijai apie naujo (-ų) židinio (-ių) atsiradimą, išskyrus tuos atvejus, kai nurodytas kenkėjas nustatytas paviršiniame vandenyje, kuris jau įeina į demarkacinės zonos ribas.

22. Nustatčius nurodytų augalų užsikrėtimą nurodytu kenkėju, Tarnyba ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po vienu kartu paimtų visų bulvių stiebagumbių mėginių ištyrimo surašo Tarnybos direktoriaus nustatytos formos dokumentą, kuriuo šių objektų savininkas ir (arba) valdytojas informuojamas apie laboratorinių tyrimų rezultatus ir privalomuosius vykdyti reikalavimus dėl nurodyto kenkėjo sunaikinimo.

23. Patvirtinus užkrėtimą nurodytu kenkėju, užkrėstų bulvių stiebagumbių savininkas ir (arba) valdytojas turi užtikrinti, kad Tarnybos pripažinti užkrėstais objektai nebus sodinami, dauginami ar kitaip naudojami ir nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo nurodyto kenkėjo užkrėtimo patvirtinimo, bus taikoma bent viena iš šių fitosanitarijos priemonių:

23.1. bulvių stiebagumbiai užkasami kontrolinio žemės sklypo pasėlio lauke, užpilant 0,7–1 m storio žemių sluoksnį. Užkrėstų bulvių stiebagumbių užkasimo vietoje ir 5 m spinduliu aplink ją mažiausiai 4 metus pasėlio lauke negali būti dirbama, o likusioje lauko dalyje nurodyto kenkėjo židinio laikotarpiu negali būti sodinamos bulvės, pomidorai ar kiti bulvinių šeimos augalai

šeimininkai. Tais atvejais, kai dėl nepalankių gamtos sąlygų šios fitosanitarijos priemonės per nustatytą laikotarpį pritaikyti neįmanoma, Tvarkos aprašo 23 punkte nustatytą terminą, suderinus ir gavus leidimą iš Tarnybos, leidžiama pratęsti ne ilgiau kaip dviem mėnesiams;

23.2. nurodyti augalai perdirbami pramoniniu būdu juos tiesiai ir neatidėliotinai pristatant į perdirbimo įmonę. Įmonėje turi būti atliekų šalinimo įrenginiai bei atliekamas šių įrenginių, saugyklų ir išvažiuojančių transporto priemonių dezinfekavimas, kuris užtikrintų, kad nurodytas kenkėjas neišplis;

23.3. panaudojami savo ūkinių gyvūnų pašarui ruošti po privalomo atlikti terminio apdorojimo, užtikrinant, kad nėra nurodyto kenkėjo išplitimo pavojaus;

23.4. sunaikinami oficialiai tam tikslui patvirtintoje atliekų šalinimo vietoje, kurioje nėra nustatyto pavojaus, kad patogenai pateks į aplinką, pavyzdžiui, nutekės į dirbamosios žemės plotą;

23.5. sudeginami;

23.6. prižiūrint Tarnybai, naudojamos kitos oficialiai pripažintos fitosanitarijos priemonės, užtikrinančios, kad nebus pavojaus nurodytam kenkėjui išplisti (pvz., kompostavimas kartu su nuotekų valyklos dumblių biudžių gamybos procesuose). Šių priemonių tinkamumas turi būti pagrįstas moksliniais tyrimais bei atliekamas Tarnybos direktoriaus įsakymu nustatyta tvarka. Apie šias priemones ir jų panaudojimą turi būti pranešta Europos Komisijai ir kitoms Europos Sąjungos valstybėms.

24. Jeigu nurodytu kenkėju užkrėsti bulvių stiebagumbiai ir (arba) pomidorai buvo pasodinti prieš tai, kai buvo nustatytas užkrėtimas nurodytu kenkėju, pasodinti bulvių stiebagumbiai ir (arba) pomidorai nedelsiant yra sunaikinami, kaip nurodoma Tvarkos aprašo 23 punkto nuostatose, o pasėlių plotas, kuriame augo bulvių stiebagumbiai ir (arba) pomidorai, laikomas užkrėstu nurodytu kenkėju, nustatoma demarkacinė zona.

25. Pripažinti pagal Tvarkos aprašo 17 punkto nuostatas galima nurodytu kenkėju užkrėsti bulvių stiebagumbiai negali būti sodinami ir, Tarnybai kontroliuojant, turi būti panaudojami arba sunaikinami taip, kad nurodytas kenkėjas neišplistų, arba būtų pakuojami ir (arba) perdirbami tose įmonėse, kuriose yra atliekų šalinimo įrenginiai, taikant tokias fitosanitarijos priemones:

25.1. bulvių stiebagumbių atveju:

25.1.1. bulvės naudojamos kaip maistinės, supakuotos į ne didesnes nei 25 kg pakuotes, ir realizuojamos galutiniam vartotojui be perkrovimo ir perpakavimo;

25.1.2. bulvės naudojamos kaip maistinės pramoniniam perdirbimui, jas tiesiogiai ir neatidėliotinai pristatant į perdirbimo įmonę, kurioje yra tinkami atliekų šalinimo ir dezinfekavimo įrenginiai;

25.1.3. gavus leidimą iš Tarnybos kitaip tinkamai sunaudojama ir (arba) sunaikinama, nustačius, kad nėra nurodyto kenkėjo išplitimo pavojaus;

25.2. kitų dalių atveju, įskaitant stiebą ir lapų liekanas:

25.2.1. sunaikinama;

25.2.2. panaudojama ir (arba) sunaikinama koku nors kitu būdu, kuris yra patvirtintas Tarnybos direktoriaus įsakymu, su sąlyga, jog Tarnybos nustatyta, kad negresia joks realus nurodyto kenkėjo plitimo pavojus.

26. Jeigu bulvių stiebagumbiai ir (arba) pomidorai buvo pasodinti prieš tai, kai buvo nustatyta, jog jie laikomi galimai užkrėstais nurodytu kenkėju, pasodinti bulvių stiebagumbiai ir (arba) pomidorai nedelsiant yra sunaikinami, kaip nurodoma šio Tvarkos aprašo 25 punkto nuostatose, o pasėlių plotas, kuriame jie augo, laikomas galimai užkrėstu nurodytu kenkėju, nustatoma demarkacinė zona.

27. Technika, transporto priemonė, konteineris, saugykla arba jų dalis, pakuotė ir kiti objektai nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po paskutinio sąlyčio su Tvarkos aprašo 14 punkte nurodytais objektais ir (arba) pagal Tvarkos aprašo 17 punkto nuostatas laikomais galimai užkrėstais bulvių stiebagumbiais ir (arba) pagal Tvarkos aprašo 20 punkte nurodytais objektais, kurie turi įtakos galimam nurodyto kenkėjo išplitimui, turi būti išvalyti ir dezinfekuoti naudojant registruotus augalų apsaugos produktus ir (arba) sunaikinti užtikrinant, kad nurodytas kenkėjas neišplis. Dezinfekavimo ir (arba) naikinimo darbai atliekami prižiūrint Tarnybai. Tais atvejais, kai dėl nepalankių gamtos sąlygų dezinfekcijos per Tvarkos aprašo šiame punkte nustatytą laikotarpį atlikti neįmanoma, Tarnyba raštu nurodo kitą terminą, jei dezinfekuojamų objektų savininkas ir (arba) valdytojas raštu įsipareigoja iki dezinfekcijos šių objektų nenaudoti. Po dezinfekcijos bet kuris objektas laikomas neužkrėstu nurodytu kenkėju.

28. Priemonės, kurias Tarnyba turi nustatyti ir kontroliuoti demarkacinėje zonoje pagal Tvarkos aprašo 18 punkto ir 20.3 papunkčio nuostatas:

28.1. tais atvejais, kai gamybos vieta (-tos) buvo pripažinta (-os) užkrėsta (-omis) pagal Tvarkos aprašo 14 punkto nuostatas:

28.1.1. pasėlių plote ir (arba) saugomuose pasėlių plotuose, pripažintuose užkrėstais pagal Tvarkos aprašo 14 punktą:

28.1.1.1. mažiausiai per 4 auginimo metus po užkrėtimo pripažinimo:

28.1.1.1.1. turi būti imamasi priemonių siekiant išnaikinti sudygusių nurodytų augalų savaiminukus, taip pat ir kitus bulvinių šeimos augalus šeiminkus;

28.1.1.1.2. turi būti užtikrinama, jog nebūtų sodinami bulvių stiebagumbiai ir jų tikrosios sėklos arba pomidorų augalai ir jų sėklos, atsižvelgiant į nurodyto kenkėjo biologiją nesodinami kiti bulvinių šeimos augalai šeiminkai, *Brassica* rūšies augalai, kuriuose nurodytas kenkėjas gali išlikti, bei visi kiti augalai, kurie kelia realų nurodyto kenkėjo plitimo pavojų;

28.1.1.1.3. pirmo bulvių ir (arba) pomidorų derliaus sezono metu po laikotarpio, nurodyto

Tvarkos aprašo 28.1.1.1 papunktyje, su sąlyga, kad prieš sodinant per paskutinius dvejus metus tame pasėlių plote nebuvo aptikta savaime augančių nurodytų augalų savaiminukų, nurodytųjų augalų ir kitų bulvinių šeimos augalų šeimininkų, Tarnyba leidžia auginti tik maistines bulves, o bulvių stiebagumbiai turi būti privalomai ištiriami oficialioje laboratorijoje;

28.1.1.1.4. pirmą kartą užauginus bulves ir pomidorus po Tvarkos aprašo 28.1.1.1.3 papunktyje nurodyto sezono ir laikantis atitinkamo sėjomainos ciklo, kuris tęsiasi mažiausiai du metus sėklinių bulvių atveju, yra atliekamas oficialus tyrimas;

28.1.1.2. per 5 auginimo metus po užkrėtimo pripažinimo:

28.1.1.2.1. turi būti imamas priemonių siekiant išnaikinti sudygusių nurodytų augalų savaiminukus, taip pat ir kitus bulvinių šeimos augalus šeimininkus;

28.1.1.2.2. pirmuosius trejus metus pasėlių plotas turi būti paliekamas pūdymui ir (arba) apsėjamas javais arba paverčiamas ilgalaikę ganyklą joje intensyviai ganant arba dažnai ir trumpai ją šienaujant, arba sėjamos žolės sėklų gamybai. Kitus dvejus metus sodinami augalai, kurie nėra kitų bulvinių šeimos augalai šeimininkai ir kurie nekelia nurodyto kenkėjo išlikimo ir išplitimo pavojaus;

28.1.1.2.3. pirmo bulvių ir pomidorų derliaus sezono metu, po laikotarpio, nurodyto Tvarkos aprašo 28.1.1.2.2 papunktyje, su sąlyga, kad prieš sodinant per paskutinius dvejus metus tame pasėlių plote nebuvo aptikta savaime augančių nurodytų augalų savaiminukų, nurodytųjų augalų ir kitų bulvinių šeimos augalų šeimininkų, leidžiama auginti sėklines ar maistines bulves, o nukasti gumbai ir atitinkamais atvejais, nurauti pomidorų augalai ištiriami oficialioje laboratorijoje;

28.1.2. kituose pasėlių plotuose, kai Tarnyba įsitikina, jog nurodytų augalų ir (arba) kitų bulvinių šeimos augalų savaiminukų atsiradimo pavojus yra pašalintas:

28.1.2.1. pirmaisiais auginimo metais po užkrėtimo nurodytu kenkėju:

28.1.2.1.1. nesodinami jokie bulvių stiebagumbiai ir jų tikrosios sėklos ir (arba) kiti bulvinių šeimos augalai šeimininkai;

28.1.2.1.2. bulvių stiebagumbių auginimo atveju sertifikuotos sėklinės bulvės gali būti sodinamos tik maistui;

28.1.2.1.3. leidžiama sodinti pomidorus ir juos auginti tik vaisiams iš sėklų, atitinkančių Reglamento (ES) 2019/2072 reikalavimus;

28.1.2.2. antraisiais auginimo metais po užkrėtimo nurodytu kenkėju:

28.1.2.2.1. bulvių stiebagumbių sėklai ir (arba) maistui leidžiama sodinti tik sertifikuotas sėklines bulves arba oficialiai patikrintas nurodytu kenkėju neužkrėstas sėklines bulves, užaugintas kituose neužkrėstuose nurodytu kenkėju ūkiuose, vykdam oficialią tų ūkių pasėlių plotų fitosanitarinę kontrolę;

28.1.2.2.2. pomidorų daigams ir (arba) vaisiams išauginti leidžiama sodinti tik pomidorus,

kurie išauginti iš sėklos, atitinkančios Reglamento 2019 m. lapkričio 28 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/2072, kuriuo nustatomos vienodos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/2031 dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų įgyvendinimo sąlygos, panaikinamas Komisijos reglamentas (EB) Nr. 690/2008 ir iš dalies keičiamas Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/2019, su visais pakeitimais reikalavimus, ir (arba) dauginant juos vegetatyviniu būdu, jie turi būti išauginti iš sėklos, atitinkančios Tvarkos aprašo punkte nurodytuosius reikalavimus. Tarnyba pomidorų vegetacijos metu atlieka fitosanitarinę kontrolę;

28.1.2.3. anksčiausiai trečiaisiais metais po užkrėtimo nurodytu kenkėju:

28.1.2.3.1. bulvių atveju sėklai ir (arba) maistui turi būti sodinamos tik sertifikuotos sėklinės bulvės ir (arba) sėklinės bulvės, užaugintos iš sertifikuotų sėklinių bulvių, atliekant oficialią jų kontrolę;

28.1.2.3.2. Tarnyba turi atlikti pomidorų fitosanitarinį patikrinimą jų vegetacijos metu;

28.1.2.4. kiekvienais auginimo metais, nurodytais Tvarkos aprašo 28.1.2.1 – 28.1.2.3 papunkčiuose, imamasi priemonių išnaikinti savaime augančius nurodytų augalų ir (arba) kitus bulvinių šeimos augalų savaiminukus, yra atliekamas auginamų pasėlių tikrinimas ir atliekamas bulvių derliaus laboratorinis tyrimas iš kiekvieno lauko

28.1.3. netrukus po to, kai nustatomas užkrėtimas pagal Tvarkos aprašo 14 punktą ir po pirmo derliaus sezono ūkyje:

28.1.3.1. visi gamybos vietoje esantys mechanizmai ir sandėliavimo įrenginiai, esantys gamybos vietoje ir (arba) susiję su bulvių ar pomidorų produkcija, turi būti išvalomi ir, jei reikia, dezinfekuojami pagal Tvarkos aprašo 27 punkto reikalavimus;

28.1.3.2. siekiant išvengti nurodyto kenkėjo išplitimo, turi būti įvedama atitinkama laistymo ir purškimo programų kontrolė, įskaitant ir jų visišką uždraudimą;

28.1.4. saugomo pasėlio gamybos vietoje, pripažintoje užkrėsta pagal Tvarkos aprašo 14 punktą, kurioje įmanoma visiškai pakeisti augimo terpę:

28.1.4.1. jokie bulvių stiebagumbiai, augalai ar tikrosios sėklos ar kiti bulvinių šeimos augalai šeiminkai, įskaitant pomidorų augalus ir sėklas, nesodinami ir nesėjami, kol produkcijos gamybos vietoje bus išnaikintas nurodytas kenkėjas ir pašalinti visi bulvių ar kitų bulvinių šeimos augalai šeiminkai, pirmiausia įskaitant visišką auginamosios terpės pakeitimą ir (arba) įmonės gamybos vietos bei visos įrangos valymą ir dezinfekavimą prižiūrint Tarnybai. Auginti bulves ir (arba) pomidorus galima tik suderinus ir gavus iš Tarnybos leidimą;

28.1.4.2. bulvės turi būti auginamos iš sertifikuotų sėklinių bulvių arba iš minigumbų arba mikroaugalų, gautų iš ištirtų šaltinių;

28.1.4.3. pomidorai turi būti auginami iš sėklos, atitinkančios Reglamento (ES) 2019/2072 reikalavimus, ir (arba) pomidorai dauginami vegetatyviniu būdu. Pomidorus dauginant

vegetatyviniu būdu, jie turi būti išauginti iš sėklos, atitinkančios Tvarkos aprašo reikalavimus. Tarnyba turi atlikti pomidorų fitosanitarinį patikrinimą jų vegetacijos metu;

28.1.4.4. siekiant išvengti nurodyto kenkėjo plitimo yra įvedama atitinkama laistymo ir purškimo programų kontrolė, įskaitant ir jų visišką uždraudimą;

28.2. visais kitais atvejais demarkacinėje zonoje naudojamos priemonės:

28.2.1. nedelsiant po nustatyto užkrėtimo visos bulvių arba pomidorų gamybai naudojamos saugojimo patalpos ir mašinos turi būti Tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtintais metodais deramai valomos ir dezinfekuojamos;

28.2.2. nedelsiant ir bent trejus metus po nurodyto kenkėjo užkrėtimo nustatymo:

28.2.2.1. kai paženklinta teritorija buvo nustatyta pagal Tvarkos aprašo 18 punktą:

28.2.2.1.1. turi būti prižiūrimos vietos ir patalpos, kur auginami, laikomi ir apdorojami bulvių stiebagumbiai ir pomidorai, taip pat patalpos, kur bulvių ir pomidorų apdorojimo mašinomis dirbama pagal sutartį (-is);

28.2.2.1.2. turi būti sodinama tik sertifikuota sėkla arba bulvių ūkio bulvių sėkla, išauginta vykdant oficialią kontrolę toje zonoje, ir nuėmus derlių tiriami sėkliniai gumbai, užauginti produkcijos gamybos vietose, kurios nustatytos kaip galimai užkrėstos pagal Tvarkos aprašo 17 punktą;

28.2.2.1.3. visoje paženklintoje teritorijoje esančiose gamybos vietose nukasti sėkliniai gumbai turi būti tvarkomi ir laikomi atskirai nuo kitų gumbų arba užbaigus sėklinių gumbų tvarkymo darbus ir prieš pradedant tvarkyti kitus gumbus taikoma valymo ir prireikus dezinfekavimo sistema;

28.2.2.1.4. turi būti sodinami tik tie pomidorai, kurie buvo išauginti iš sėklos, atitinkančios nurodytus reikalavimus, arba pomidorai dauginami vegetatyviniu būdu. Pomidorus dauginant vegetatyviniu būdu, jie turi būti išauginti iš sėklos, atitinkančios Tvarkos aprašo reikalavimus. Tarnyba atlieka pomidorų fitosanitarinį patikrinimą jų vegetacijos metu;

28.2.2.1.5. turi būti atliekami fitosanitariniai patikrinimai;

28.2.2.2. tais atvejais, kai paviršiniai vandenys buvo pripažinti užkrėstais arba laikomi vienu iš galimų nurodyto kenkėjo plitimo šaltinių pagal Tvarkos aprašo 20 punktą:

28.2.2.2.1. turi būti atliekami kasmetiniai tyrimai atitinkamu laiku, įskaitant paviršinių vandenų ir atitinkamų kitų bulvinių šeimos augalų šeiminių laboratorinių mėginių ėmimą susijusiuose vandens šaltiniuose;

28.2.2.2.2. turi būti vykdomas oficialus laistymo ir purškimo programų tikrinimas, įskaitant draudimą naudoti užterštu pripažintą vandenį nurodytiems augalams ir, jei reikia, kitiems bulvinių šeimos augalams šeiminiams laistyti ar purkšti. Šis draudimas gali būti atšaukiamas remiantis kasmetinio laboratorinio tyrimo duomenimis ir panaikinant užkrėtimo statusą, jei Tarnyba įsitikina,

kad vanduo nebėra užkrėstas. Draudimas gali būti atšaukiamas, jeigu oficialiai kontroliuojant, tinkamais metodais dezinfekuotas vanduo bus naudojamas drėkinti ir purkšti šiltnamiuose pomidorų augalus ir kitus bulvinių šeimos augalus šeiminkus, skirtus galutiniam vartojimui ir perdirbimui. Tokiu atveju Taryba gali pripažinti vandenį neužkrėstu nurodytu kenkėju;

28.2.2.2.3. tais atvejais, kai nuotekų vanduo yra užterštas, Taryba turi pradėti oficialiai tikrinti skystas ir kietas atliekas, pašalinamas iš pramoninio perdirbimo ir (arba) pakavimo patalpų, kuriose tvarkomos bulvės ar pomidorai;

28.2.3. kur tikslinga, sudaroma visų sėklinių bulvių atsargų pakeitimo per tam tikrą laikotarpį programa.

29. Tvarkos apraše minimi oficialiai patvirtinti atliekų apdorojimo įrenginiai turi atitikti toliau pateiktas nuostatas taip, kad būtų išvengta nurodyto kenkėjo plitimo pavojaus:

29.1. bulvių ir pomidorų atliekos (tarp jų ir netinkami vartoti pomidorai ir netinkamos bulvės bei lupenos) ir kitos kietosios su bulvėmis ir pomidorais susijusios atliekos (tarp jų ir dirvožemis, akmenys bei kitos nuolaužos) yra pašalinamos:

29.1.1. oficialiai tam tikslui patvirtintoje atliekų šalinimo vietoje, kurioje nėra nustatyto pavojaus, kad nurodytas kenkėjas pateks į aplinką, pavyzdžiui, nutekės į dirbamą pasėlio plotą ir (arba) kontaktuos su vandens telkiniu, kuris gali būti naudojamas dirbamajai žemei laistyti. Atliekos yra saugiai pristatomos tiesiai į sąvartyną, užtikrinant, kad jokia jų dalis nebus pamesta transportavimo metu;

29.1.2. sudeginant specialiai tam skirtose vietose;

29.1.3. kitomis priemonėmis sunaikinamos, jeigu užtikrinama, kad nėra nurodyto kenkėjo išplitimo pavojaus. Apie tokių priemonių panaudojimą turi būti pranešta Europos Komisijai ir kitoms valstybėms narėms;

29.2. prieš pašalinant skystąsias perdirbimo atliekas, savo sudėtyje turinčias kietųjų dalelių, jos turi būti filtruojamos ir (arba) nusodinamos. Nuosėdos yra sunaikinamos Tvarkos aprašo 29.1 papunktyje nurodytais būdais. Po to skystosios atliekos:

29.2.1. mažiausiai 30 minučių kaitinamos mažiausiai 60 °C temperatūroje, užtikrinant tokią temperatūrą visame jų tūryje;

29.2.2. sunaikinamos kitokiu būdu, gavus oficialų leidimą ir (arba) oficialiai kontroliuojant Tarybai, kad nekiltų pavojus, jog atliekos gali patekti į kultivuojamas žemes ar vandens telkinius, naudojamus dirbamajai žemei laistyti. Apie atliekų pašalinimo būdą yra pranešama Europos Komisijai ir kitoms valstybėms narėms;

29.3. pirmiau išvardyti pašalinimo būdai taip pat taikomi ir užkrėstų bulvių siuntų tvarkymo, pašalinimo ir perdirbimo atliekomis.

30. Jeigu nurodytas kenkėjas patvirtinamas sėklinių bulvių ūkyje, Tarnyba užtikrina, kad būtų atliekama per klonus susijusių bulvių gumbų partijų ir (arba) gumbų, kurie tiesiogiai arba netiesiogiai liečiasi su užkrėstų bulvių partijomis, fitosanitariniai tyrimai.

31. Jeigu nurodytas kenkėjas nustatomas sertifikuotose sodinimui skirtų gumbų auginimo vietose, imami kiekvieno pradinės kloninės atrankos augalo ir (arba) elitinės sėklos bulvių mėginiai laboratoriniams tyrimams.

32. Į Lietuvos Respublikos teritoriją draudžiama įvežti, joje vežti nurodytus kenkėjus, išskyrus atvejus, kai jie skirti moksliniams tikslams ar selekciniam darbui atlikti ir atitinka Tam tikrų augalams ir augaliniams produktams kenksmingų organizmų, augalų, augalinių produktų ir kitų objektų, skirtų mokslo ir selekcijos tikslams, įvežimo į Lietuvos Respubliką iš trečiųjų šalių, jų vežimo tarp Europos Sąjungos valstybių ir pervežimo šalies teritorijoje taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 3D-262 „Dėl tam tikrų augalams ir augaliniams produktams kenksmingų organizmų, augalų, augalinių produktų ir kitų objektų, skirtų mokslo ir selekcijos tikslams, įvežimo į Lietuvos Respubliką iš trečiųjų šalių, jų vežimo tarp Europos Sąjungos valstybių ir pervežimo šalies teritorijoje taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus.

IV SKYRIUS INFORMACIJOS PERDAVIMAS UŽSIENIO VALSTYBĖMS IR TARPTAUTINĖMS ORGANIZACIJOMS

33. Tarnyba kaupia informaciją apie nustatytus nurodyto kenkėjo židinius, taiko fitosanitarijos priemones, kol bus nustatyta, kad nurodyto kenkėjo židinis visiškai sunaikintas.

34. Ne vėliau kaip kiekvienų metų balandžio 30 d. Tarnyba Europos Komisijai ir kitoms valstybėms narėms pateikia nurodyto kenkėjo fitosanitarinių patikrinimų ir fitosanitarinės stebėsenos rezultatus, atliktus per praėjusius kalendorinius metus.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

35. Asmenys, pažeidę Tvarkos aprašo reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

36. Tarnybos sprendimus, veikimą arba neveikimą ūkio subjektas gali savo pasirinkimu apskųsti Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka Tarnybos vadovui arba žemės ūkio ministrui arba Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijai arba administraciniam teismui Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-799](#), 2010-09-03, Žin., 2010, Nr. 106-5485 (2010-09-09), i. k. 1102330ISAK003D-799

Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. vasario 28 d. įsakymo Nr. 3D-98 "Dėl *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. kenksmingojo organizmo fitosanitarinės kontrolės ir fitosanitarijos priemonių taikymo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-199](#), 2023-03-31, paskelbta TAR 2023-03-31, i. k. 2023-06098

Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. vasario 28 d. įsakymo Nr. 3D-98 „Dėl *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. kenksmingojo organizmo fitosanitarinės kontrolės ir fitosanitarijos priemonių taikymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo